

ВІДЗИВ

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Муленка Андрія Івановича на тему

«Трансформація ІТ-сфери України на засадах мережевої економіки»

що подано на здобуття ступеня доктора філософії

зі спеціальності – 051 Економіка

Актуальність теми. Сучасний етап розвитку суспільства та економічних відносин характеризується стрімким розвитком процесів цифровізації, що охоплюють все більші сфери соціально-економічних систем. В цих умовах, конкурентоспроможність як національної економіки загалом, так і окремих суб'єктів бізнес-середовища залежить від здатності створювати, впроваджувати та ефективно використовувати цифрові технології в усіх сферах функціонування. Останні технологічні зміни, що відбулися в раніше не пов'язаних між собою сферах, такі як штучний інтелект, хмарні технології, Інтернет речей, 3D-друк, забезпечують підвищення продуктивності праці, посилення інноваційної складової виробництва і, як наслідок, ведуть до покращання якості життя у країнах, зорієнтованих на розвиток ІТ-сектору. Інформаційні технології трансформують ринок праці, видозмінюючи зміст і характер праці, форми зайнятості, структуру робочих місць, та висувають нові вимоги до підготовки висококваліфікованих кадрів, все це в комплексі зумовлює актуальність дослідження теми дисертаційної роботи Муленко А.І.

Дисертацію виконано в межах тематики наукових досліджень Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського за темою «Трансформація національної економіки в контексті реалізації євроінтеграційної стратегії» (номер державної реєстрації 0118U003975), у межах якої автором розроблено концептуальні основи трансформації ІТ-сфери України на засадах мережевої економіки та за темою «Управління національними соціально-економічними системами: міжрегіональні

асиметрії» (номер державної реєстрації 0121U109221), в межах якої сформовано рейтинг регіонів України за основними показниками інформатизації економіки.

Наукова новизна одержаних результатів орієнтовані на розроблення комплексу сучасних економічних інструментів та визначення перспективних напрямів розвитку ІТ-сфери України на засадах мережевої економіки, зокрема:

- - набули подальшого розвитку трактування категорії «мережева економіка» як сукупності елементів та факторів, що формують комплексну систему впливу на економічні процеси національної економіки, використовуючи інформаційні технології та трансформуючи економічну систему через триєдине поєднання компонентів комп'ютер – зв'язок – знання (с.36-37);

- набули подальшого розвитку поняття ІТ-сфери як галузі, організаційні форми якої сформовані з використанням обчислювальної техніки та систем зв'язку, задля реалізації функцій щодо створення, збору, передачі, зберігання, обробки інформації для всіх сфер суспільного життя (с.39-41);

- удосконалено факторіальний аналіз формування ІТ-сфери, що базується на поділі факторів внутрішнього та зовнішнього впливу, яке сформовано на основі твердження, що галузь стає перманентною складовою соціально-економічних перетворень у національній економіці, починаючи з мікрорівня, закінчуючи макрорівнем, внаслідок чого виділено дві базові категорії факторів, що формують середовище ІТ-сфери – фактори внутрішнього впливу, в тому числі індивідуальні фактори; організаційні фактори; фактори реалізації конкретної інновації та фактори зовнішнього впливу (с.43-45).

- удосконалено формування груп моделей розвитку технологічних укладів, де за основу взято німецьку модель розвитку ІТ-сфери, через створення нових платформ для бізнесу та громадян, за умови гнучкого

контролювання та створення сприятливих податкових та пільгових умов для малого та середнього бізнесу (с.103-106);

- набули подальшого розвитку оцінка ІТ-сфери на рівні підприємства, рівня її технологічної зрілості з точки зору критеріїв завершеності впровадження елементів цифрової системи управління виробництвом, при якому українські підприємства ІТ-сфери віднесено до середнього ступеня впровадження цифрової системи управління виробництвом (с.107-109);

- удосконалено стратегічні орієнтири трансформації ІТ-галузі України на засадах мережевої економіки на основі впровадження нових типів взаємозв'язків між усіма ланками мережевої економіки, що розділено на три етапи: формування механізмів, які будуть підтримувати мережеву економіку на мікро- та макрорівнях; зростання показників фінансової та комп'ютерної грамотності у населення; впровадження механізму розвитку (с.134-139);

- удосконалено розроблено модель реалізованих інтернет-послуг через дослідження впливу зайнятого населення, валового внутрішнього продукту на душу населення в (дол. США) та ВВП в грн. при якому проаналізовано значення мультиколінеарності за трьома видами (с.145-173);

- набули подальшого розвитку стратегія взаємодії держави та підприємств ІТ-сфери, де з боку держави необхідно створити умови для сталого розвитку в галузі, щодо реформування нормативно-правових норм, покращити інвестиційну політику, модернізувати трудове законодавство, посилити право на інтелектуальну власність, забезпечити перехід робочої сили до країни з зарубіжжя, на регіональному рівні – активізувати залучення молоді до ІТ-компаній, місцевих асоціацій (с.179-183).

Практичне значення отриманих автором наукових результатів. Запропоновані рекомендації Муленко А.І. використовуються у практичній діяльності профільних організацій. Концептуальні підходи щодо обґрунтування стратегічних орієнтирів трансформації ІТ-галузі України на засадах мережевої економіки – впроваджені Громадською спільнотою

«Федерація асоціацій малого та середнього бізнесу» (довідка № 15/21 від 15.03.2021р.), Всеукраїнською професійною спілкою працівників малого та середнього бізнесу «Єднання» (довідка № 14 від 25.02.2021р.).

Окремі результати дисертаційного дослідження використовуються в навчальному процесі Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського (довідка № 01-12/01/22/472 від 14.04.2021р.).

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях. За результатами дисертаційного дослідження опубліковано 11 наукових праць загальним обсягом 3,13 друк. арк., з яких особисто автору належить 2,54 друк. арк., у тому числі: 1 стаття у наукометричних базах Web of Science; 4 статей у наукових фахових виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз, 6 – у матеріалах науково-практичних конференцій.

Оцінка викладення й оформлення дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (у першому розділі 53 найменування, у другому – 47 найменувань і у третьому – 51 найменування), 4 додатки. Повний обсяг дисертації становить 204 сторінки, з них основний текст – 166 сторінок, анотація – 15 сторінок, список використаних джерел – 15 сторінок, додатки – 8 сторінок. Робота містить 32 таблиці та 25 рисунків на 30 сторінках.

Одержані автором результати дослідження з теорії і практики характеризують високий рівень рекомендацій методичного і практичного характеру для розроблення рекомендацій щодо стратегічних аспектів трансформації ІТ-галузі України на засадах мережевої економіки. Вони доведені до впровадження у якості методичних і практичних розробок.

Дискусійні положення та зауваження по змісту дисертаційної роботи. Оцінюючи позитивно дисертаційну роботу Муленко А.І., вважаю за доцільне висловити наступні зауваження:

1. В підрозділі 1.2., стор 45. автором сформовано концептуальну модель дослідження факторів, що впливають на використання інформаційних

технологій. Але робота значно виграла б, якби автором було доповнено на основі яких показників ми матимемо можливість оцінити вплив запропонованих ним факторів.

2. В підрозділі 2.1, с. 75 автором досліджено основні законодавчі документи щодо політики в національній ІТ-сфері, що прийняті та опубліковані з 2017-2020 рр. Робота значно виграла, як би на основі проведеного аналізу автором було б обґрунтовано прийняття яких нормативно законодавчих актів необхідно для формування ефективного середовища для функціонування ІТ-сфери.

3. В другому розділі (с. 107-110) автором зроблено спробу оцінити ІТ-сферу підприємства, її рівень технологічної зрілості з точки зору критеріїв завершеності впровадження елементів цифрової системи управління виробництвом, при цьому слід було чітко вказати які заходи слід здійснювати для переходу на більш високі рівні цифрової системи управління виробництвом.

4. Автором сформовано модель обсягу реалізованих інтернет-послуг, при якій визначальним є загальний обсяг валового внутрішнього продукту (підрозділ 3.2), але слід було б чітко прописати, яким чином результати моделі можуть впливати на стратегічні показники розвитку ІТ-сфери.

5. Визначаючи в підрозділі 3.1 стратегічні орієнтири трансформації ІТ-сфери України на засадах мережевої економіки, на нашу думку, не вистачило проведення SWOT-аналізу, що значно підсилило б авторські висновки та пропозиції.

Проте вважаємо, що висловлені вище зауваження до дисертаційної роботи на тему: «Трансформація ІТ–сфери України на засадах мережевої економіки» істотно не знижують теоретичної цінності та практичного значення авторських розроблень і, відповідно, не впливають на позитивну оцінку винесених на захист елементів наукової новизни дисертації Муленко А.І. Зазначені зауваження носять дискусійний характер та зумовлюють потребу в проведенні подальших наукових досліджень за цією проблематикою.

Висновок. Аналізуючи позитивний науковий доробок автора і вище зазначені зауваження вважаю за необхідне зробити наступний висновок: дисертаційна робота Муленка А. І. «Трансформація ІТ-сфери України на засадах мережевої економіки» є закінченою роботою, виконаною на актуальну тему, має наукову новизну та практичну цінність, відповідає вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167, а її автор Муленко Андрій Іванович заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності – 051 Економіка.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
проректор з науково-педагогічної роботи
та інноваційної діяльності,
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

 І.О. Іртищева

Підпис д.е.н., професора І.О. Іртишевої засвідчую:
Учений секретар

 С.А. Уткіна

*Вузук надійшов 09.07.2021р
Учений секретар В.В. Мележко*